

української сцене упомянутого периода: хореографические вечера; балетные спектакли; оформление драматических спектаклей (ритмопластические построения массовых сцен; пластические лейтмотивы- характеристики персонажей).

Ключевые слова: театральный танец, украинский балет, танец «модерн», авторский танцтеатр.

THE FIRST STEPS OF THE MODERN DANCE ON THE UKRAINIAN SCENE OF THE FIRST HALF OF THE XX CENTURE

Pogrebnyak Maryna – Candidate of Art Criticism, Associate Professor, Berdyansk State Pedagogical University, Rylsky Institute of Art Studies, Folklore and Ethnology National Academy of Sciences of Ukraine, Kyiv

An overview of publications containing information on the manifestations of modern dance on the Ukrainian stage (scene) of the first half of the XX century. The names of its representatives are specified. Ways of mastering the aesthetics of modern dance on the Ukrainian stage of this period have been identified: 1) the using of drama theatres by directors and choreographers to design performances of modern dance (rhythmic, «free», expressionist and «machine dances»); 2) touring performances of A. Duncan, K. Goleizovsky, Western European choreographers (Galicia); 3) productions of ballets of author's choreography on Ukrainian stages by foreign artists. Forms of presentation of modern dance on the Ukrainian stage of the specified period are revealed: choreographic evening (parts); ballet performances; design of dramatic performances (rhythmoplastic constructions of mass scenes; plastic leitmotifs – characteristics of the characters).

Key words: theatrical dance, Ukrainian ballet, modern dance, author's dance theatre.

UDC 793.322:792.83(477) «190/195»793.322:792.83(477) «190/195»

THE FIRST STEPS OF THE MODERN DANCE ON THE UKRAINIAN SCENE OF THE FIRST HALF OF THE XX CENTURE

Pogrebnyak Maryna – Candidate of Art Criticism, Associate Professor, Berdyansk State Pedagogical University, Rylsky Institute of Art Studies, Folklore and Ethnology National Academy of Sciences of Ukraine, Kyiv

The article examines the manifestations of modern dance on the Ukrainian stage of the first half of the XX century. The aim of study is to specify the names of ballet masters and choreographers – representatives of modern dance on the Ukrainian stage of the first half of the XX century of the specified period.

Research methodology is based on the using of analytical method to analyze the creative work of representatives of the modern dance on the Ukrainian stage of the specified period; culturological and art history to identify ways to master and master its aesthetics and forms presentation: historical – to establish the chronology of events.

Results. Concretized names of its representatives on the Ukrainian stage of this period: B. Nizhynska, A. Duncan, K. Goleizovsky, F. Lopukhov, M. Foregger, Daria Kravtsiv-Yemets, Iryna Holubovska-Hohulska, Olena Gerdan-Zaklynska, Roma Ptyima-Bohachevska, Oksana Fedak-Drohomyretska. It was found that in the specified period one of the ways of mastering the aesthetics of new directions of theatrical dance, namely the modern dance is the using of directors and choreographers of drama theatres to design performances of such existing at that time varieties of modern dance, as rhythmoplastic, «free», expressionist and machine dancers. On the second one, – these are touring performances by A. Duncan, K. Goleizovsky, Western European choreographers (Galicia). Third, – performances of ballets by the author's choreography on the Ukrainian stages by foreign artists. Forms of presentation of modern dance on the Ukrainian stage of this period become: choreographic parts; ballet performances; design of dramatic performances (rhythm plastic constructions of mass scenes; plastic leitmotifs of characteristics of the characters).

Novelty. The scientific novelty lies in the study of the history and analysis of so-called cross-cultural diffusions in the field of new ones directions of theatrical dance, their results. Which will strengthen the artistic potential of the national ballet theatre.

The practical significance. The obtained results will be important for further theoretical understanding of the trends in the development of contemporary choreographic art of Ukraine; they will be the basis for art generalizations on the theory and history of contemporary choreographic art.

Key words: theatrical dance, Ukrainian ballet, modern dance, theatre, author's dance theatre.

Надійшла до редакції 30.06.2020 р.

УДК 7.067

ДІЯЛЬНІСТЬ ПЕРШОЇ УКРАЇНСЬКОЇ МУЗИЧНОЇ ШКОЛИ У СТАНИСЛАВОВІ В КОНТЕКСТІ РОЗВИТКУ ФАХОВОЇ ОСВІТИ У ГАЛИЧИНІ

Романюк Леся Богданівна – кандидат мистецтвознавства, доцент, ДВНЗ «Прикарпатський національний університет ім. В. Стефаника», м. Івано-Франківськ
<http://orcid.org/0000-0003-0206-7420>
DOI. [org/10.35619/ucp.mk.v34i34.335](http://10.35619/ucp.mk.v34i34.335)
leromanyk@ukr.net

Відображено важливі етапи освітньо-виховної та культурно-мистецької практики першої української музичної школи у Станиславові (нині Івано-Франківську) першої третини ХХ ст. Відзначено, що незважаючи на деякі негативні фактори, що гальмували динаміку якісного зростання у музично-освітній сфері, в широких колах громадськості Станиславова та Галичини першої третини ХХ ст. помітно підвищилося зацікавлення навчанням музики та усвідомлення серйозності музичного мистецтва. Адже без фахово-підготовлених кадрів неможливим було створення та ефективна діяльність музичних товариств і освітніх закладів високого рівня, а отже, і повноцінний розвиток музичного життя міста і регіону. Акцентовано, що відкриття на теренах Галичини однієї з перших українських музичних шкіл нової формації при хоровому товаристві «Станиславівський Боян» стало етапною подією історії культурних змагань за національну освіту.

Ключові слова: музична освіта, культурно-мистецьке життя, українська школа, музичне товариство, Станиславів.

Постановка проблеми. Друга пол. ХІХ – перша пол. ХХ ст. стали періодом інтенсивного розвитку культурно-мистецького та музично-освітнього життя західноукраїнських земель, що характеризувався перетворення окремих міст у потужні осередки культури з власною інфраструктурою та традиціями, набутими упродовж століть. Одним із них на теренах Галичини став Станиславів. Розвиток музичного мистецтва у Станиславові періоду другої пол. ХІХ – першої пол. ХХ ст. зумовлений передовсім поступовим становленням системи музичної освіти, що знайшло свій вияв у діяльності навчальних закладів різних типів та рівнів (школах, гімназіях, учительських семінаріях, приватних музичних студіях, музичній школі товариства «Станиславівський Боян», філії Вищого музичного інституту ім. М. Лисенка і Консерваторії ім. С. Монюшка).

Огляд останніх публікацій. Питання розвитку мистецької освіти на західноукраїнських землях неодноразово потрапляли у поле зору вітчизняних науковців, але їх висвітлення в окремих містах (зокрема й Станиславові) – доволі нечасте явище. Вагоме місце у процесі наукового дослідження посідають історичні та культурологічні праці сучасних вітчизняних учених Б. Гавриліва, П. Арсенича, Г. Білавич та Б. Савчука, які здійснюють розгляд діяльності українських товариств «Просвіта», «Рідна школа», «Руська бесіда», «Станиславівський Боян» та ін., підкреслюючи їх значення у справі організації культурно-мистецького життя Галичини, але щодо їх ролі в процесі розвитку музичної освіти на теренах Станиславова і його околиць, діяльність цих утворень висвітлена лише епізодично. Необхідною і суттєвою частиною історіографії до теми наукової розвідки є спеціальні праці українських музикознавців, в яких предметом дослідження були різні грані музичної культури і освіти Прикарпаття та, частково, Станиславова (М. Загайкевич, Л. Кияновської, Ю. Булки, Л. Мазепи, М. Черепанина тощо).

До історії музичної освіти в Східній Галичині звертався Л. Мазепа, який здійснив дослідження цієї сфери людської діяльності у Львові, а також розкрив окремі сторінки її розвитку в інших містах. Однак музично-освітня практика першої української музичної школи у Станиславові представлена у цих джерелах фрагментарно.

Метою даної наукової розвідки є розгляд діяльності першої української музичної школи у Станиславові в контексті розвитку музично-освітнього життя міста і регіону.

Виклад основного матеріалу. Створення української музичної школи в одному з культурних центрів галицького краю – Станиславові, стало впливовим чинником розвитку музичної культури міста і започаткування фахового професіоналізму в сфері національної освіти. Відкриття в Галичині українського навчального музичного закладу стало нагальною потребою у справі піднесення культурного рівня народу. Як зазначав С. Людкевич: «Українська музична фахова школа – це одна з найважливіших органічних частин нашої рідної школи, яка для нас є справедливо символом національного відродження та якою наша суспільність у Галичині мусить дорожити саме тому, що не має своєї власної держави, яка має обов'язок усіма засобами плекати чистий ідеал національної культури» [6; 393].

29 червня 1901 р. у Львові з нагоди 10-літнього ювілею «Львівського Бояна» відбувся історичний з'їзд Боянів, на який запрошено представників від кожного товариства. «Станиславівський Боян» відрядив як делегата диригента і музично-громадського діяча Є. Якубовича. До Львова також прибули представники від Перемиського, Стрийського, Буковинського, Коломийського, Тернопільського товариств [10]. На з'їзді ухвалено постанову про організацію «Союзу Боянів» з метою кращої координації діяльності організацій у справі розвитку національної музичної культури краю. Серед важливих питань, які обговорювалися на зібранні, були такі, що безпосередньо торкалися роботи товариств у видавничій і освітньо-виховній сферах. Вирішено розпочати створення у містах дислокації Боянів музичних видавництв, музичних шкіл, започаткувати композиторські конкурси на кращі твори з метою виявлення нових творчих обдарувань. Втілення у життя постанов цього історичного з'їзду «Станиславівський Боян» розпочав уже з наступного року своєї діяльності, і рішучим кроком у цьому напрямі стало створення однієї з перших у Галичині українських музичних шкіл [8].

Цей навчальний заклад започатковано 15 лютого 1902 р. завдяки активній діяльності Д. Січинського та Є. Якубовича (який став її директором), а кошти на утримання школи товариство збирало регулярно влаштуваючи концерти святкові імпрези тощо. Спочатку це була невеличка школа, що діяла в трьох кімнатах у будинку № 6 на вул. Трибунальській (тепер Шеремети) та № 28, по вул. Собеського. Оплата за рік навчання в ній становила 8 корон, а «вписове» коштувало 2 кор. Із метою залучення абітурієнтів до своєї музичної школи товариство «Станиславівський Боян» через пресу проводило серед українського населення популяризаторсько-агітаційну роботу, вказуючи, що «...Боян» зможе і буде старатись сю свою школу музичну піднести до висоти європейської, яка Русинам, народови співучому, належалась би» [3]. В результаті у 1902-1903 рр. у школі навчалося 36 учнів.

За рівнем підготовки музичну школу при «Станиславівському Бояні» можна віднести до багатопрофільних освітніх закладів нижчого типу. Навчальними планами першого року її діяльності передбачено розподіл на три відділи за спеціальностями фортепіано, струнно-смичкових інструментів (скрипка, віола, віолончель, контрабас, цитра) та сольний і хоровий спів, а з 1904-1905 рр. започатковано відділ духових інструментів. Обсяг предметів включав, окрім спеціальності, як обов'язкові для усіх відділів теоретичні дисципліни: елементарну теорію музики, гармонію, контрапункт, композицію, інструментування, історію і естетику музики [11]. Починаючи з наступного навчального року, у школі впроваджено допоміжний курс підготовки до складання державного іспиту з музики, що передбачав розподіл на чотири групи: фортепіано, скрипка, спів, диригування. Поряд з індивідуальними заняттями зі спеціального інструменту, практикувалися також групові, до яких відносилися уроки з теоретичних дисциплін, хорового співу, а на старших курсах – ансамблевої гри.

Курс навчання поділявся на три етапи: нижчий (або елементарний), середній та вищий. Термін підготовки виконавців за різними спеціальностями коливався від 5 до 12 років. Набір учнів проводився адміністрацією школи з 1 до 15 вересня, а навчальний рік тривав 10 місяців. Найздібніші випускники музичної школи мали змогу продовжувати освіту у вищих навчальних закладах, іншим видавали свідоцтва, що давали право викладацької діяльності в загальноосвітніх та музичних навчальних закладах нижчого рівня.

Педагогами по класу фортепіано були запрошені Зелінська, Едерівна, М. Криницька (випускниця Віденської консерваторії), О. Ясеницька (випускниця Львівської консерваторії), О. Прокешівна, Р. Шухевич, а з 1905/1906 рр. С. Левицька-Замора (випускниця Львівської консерваторії) та С. Мішкевич-Крижанівська. До роботи в школі також залучені викладачі польської Консерваторії музичного товариства ім. С. Монюшка, які навчали гри на скрипці: Гайстлер, Урбані, О. Тайтч (випускник Віденської консерваторії). Клас віолончелі вів І. Пуліковський, а клас вокалу – Гжибінська та оперний співак А. Людвіг [5]. Теоретичні предмети і хоровий спів викладали польський композитор Я. Галь та українські композитори Д. Січинський і А. Вахнянин.

Крім вступних іспитів, кожного навчального року проводилися звітні концерти («пописи»), в яких брали участь кращі вихованці. Перший концерт учнів музичної школи відбувся 11 липня 1903 р. Його програма включала 16 номерів, переважно більшість яких становили твори для фортепіано. Виступ засвідчив рівень проведеної викладацько-методичної роботи та сприяв реальній оцінці вже зробленого і накресленню перспектив майбутньої діяльності.

Школа, особливо в перші роки свого існування, не мала міцної матеріальної бази та була недостатньо укомплектована вчителями, однак це була одна з перших у Галичині українська музична школа, тому сам факт її створення мав велике значення. На той час музичну освіту українці Станиславова могли отримати лише приватно в польських закладах, зокрема в консерваторії товариства ім. С. Монюшка, де викладання велося польською мовою і на основі польської національної музики. Музична школа «Станиславівського Бояна» взяла на себе місію проводити навчання в першу чергу на зразках української музики, що, з одного боку, було досить сміливо і прогресивно, але водночас і дещо обмежено. У рецензії на один із виступів учнів, що відбувся влітку 1904 р., автор відзначив загальний високий рівень виконання, проте зауважив, що у програмі, що включала 17 номерів, бракувало творів західноєвропейських класиків – Й. Гайдна, В. А. Моцарта, Л. ван Бетховена. Ці упущення ймовірно були зумовлені відсутністю досвіду в організації навчально-виховного процесу в школах такого спрямування. З часом ці недоліки усунуто, зріс кадровий потенціал, збільшилась кількість учнів, збагатилися навчальні плани, сформувалися певні традиції [9].

Упродовж першого року свого існування школа нараховувала 36 учнів, з них 11 вивчали теорію музики, 14 опановували гру на фортепіано, 9 – на скрипці, 1 – на віолончелі, 1 – на цитрі. Від імені станиславівських українців директору школи Є. Якубовичу складено «сердечну подяку за його труди около створення і провадження сеї школи, за його пожертвоування около «Станиславівського Бояна» [3]. У липні 1903 р. у приміщенні товариства «Руська Бесіда» відбувся перший прилюдний виступ

(«попис») учнів музичної школи по класу фортепіано і струнних інструментів з програмою, що включала 16 номерів. Оскільки це був перший офіційний виступ вихованців школи, то численна публіка в залі була сповнена великим ентузіазмом. Від імені «Станиславівського Бояна» Є. Якубович подякував присутнім за підтримку «першої рускої школи музичної, не зважаючи на ніякі підшепти» також він звернувся з проханням надалі прихильно ставитися до праці дітей і якомога більше залучати їх до музичного навчання саме в українській школі. «Цим подопремо себе, – переконував промовець, – а «Боян» зможе і буде старатись сю свою школу музичну піднести до висоти європейської, яка Русинам, народови співучому, належилась би». Є. Якубович заохочував учнів до витривалості в навчанні музики, вбачаючи в цьому культурне піднесення українців [3].

Наступний підсумковий концерт учнів музичної школи, що відбувся 9 липня 1904 р., зібрав численну публіку з представників не лише української, але й польської громади, що свідчить про тісну міжетнічну комунікацію в культурно-мистецькому середовищі міста. Ця подія знайшла висвітлення у львівській періодиці. Прозвучали 17 номерів програми, підготовані на високому фаховому рівні. Найкращим номером концерту став твір О. Нижанківського «Гімни слов'янські» у перекладі Д. Січинського для струнного квінтету в супроводі фортепіано. Цей твір є добре відомим на теренах Галичини і свого часу виконувався хором, заснованим самим О. Нижанківським. В основу композиції покладено гімни різних народів – чеського, сербського, польського, хорватського, болгарського та ін., у фінальній частині звучав український гімн «Ще не вмерла Україна». Традиційно після закінчення артистичної частини виступив директор школи Є. Якубович, що акцентував увагу громадськості на важливому значенні музики в культурному розвитку українського народу [9].

У 1904–1905 н. р. запис до музичної школи здійснювався в приміщенні «Руської міщанської каси», розміщеної за адресою: площа Франца-Йосифа, будинок 3. Відомо, що на навчання у школі зголосилося 25 учнів. Клас фортепіано продовжували вести Зелінська й Едерівна, клас скрипки, альту, віолончелі, контрабаса та духових інструментів – Гайслер. Курс елементарної теорії музики, гармонії, контрапункту, композиції, інструментування та історії музики вів Д. Січинський [1]. У наступному навчальному році педагогічний колектив навчального закладу поповнився новими кваліфікованими кадрами, що сприяло зростанню його освітнього рівня. Так, учителями по класу фортепіано для вищого курсу стали випускниці львівської консерваторії С. Левицька-Замора та С. Мішкевич-Крижанівська, клас гри на скрипці очолив Т. Гекер. Навчання сольного співу відтепер здійснювалося під орудою відомого львівського оперного співака А. Людвіга [2].

Щорічний традиційний звіт учнів класу фортепіано з великим успіхом відбувся у липні 1906 р. і засвідчив поступовий професійний ріст виконавців, які опановували цей інструмент у музичній школі. Водночас, порівняно з попередніми роками, бажаючих навчатися у ній було не так багато. У львівській газеті «Діло» все частіше з'являлися схвильовані дописи про певну байдужість української спільноти міста до діяльності навчального закладу: «Мимо того, що результати науки були завжди вдоволяючі, багато наших патріотів посилає і в сім році посилало дітей своїх на науку музики будь до польської школи, будь до приватних учительок, котрих в Станиславові доволі» [4]. Відтак починаючи з 1907 р. товариство «Станиславівський Боян», а також підпорядкована йому школа, переживали важку кризу, спричинену відсутністю власного відповідно обладнаного приміщення, загалом пасивним ставленням української громадськості до справ товариства і навчального закладу, непосильна конкуренція з боку польської Консерваторії ім. С. Монюшка, яка мала давню історію, усталені традиції та репутацію одного з кращих фахових музичних закладів Галичини. До цього додалися й інші несприятливі фактори, зокрема, важка хвороба, а згодом (у 1909 р.) і передчасна смерть диригента і викладача музично-теоретичних дисциплін Д. Січинського, який чимало зусиль приклав до заснування і розвитку музичної школи.

У другому десятилітті ХХ ст. діяльність музичної школи відзначалася непостійністю, що стало наслідком трагічних суспільно-політичних подій, пов'язаних із Першою світовою війною. «Хто слідить прояви українського музичного життя в останніх десятиліттях, прийде певно до заключення, що воно не розвивається в такій мірі, як повинно розвиватися» – відзначає автор вступної статті станиславівського часопису тих років «Музичний вісник». Головною причиною він називає жорстокий воєнний час, що «спиняє подекуди розвиток духовного життя та відбирає численним одиницям не то можливість, але й охоту до праці». Водночас, на думку автора статті, передова частина українського загалу повинна «пробиватися скрізь перешкоди та повільним, але рішучим кроком йти вперед й орати запущену ниву» [7].

Поступово після воєнної розрухи ці недоліки усунено, зріс кадровий потенціал, збільшилась кількість учнів, збагатилися навчальні плани, сформувалися певні традиції, що дозволило згодом, у 1921 р., на основі цієї школи у Станиславові відкрити філію Львівського музичного інституту ім. М. Лисенка. Це сприяло професіоналізації у вихованні національних музичних кадрів, які активно включилися в музичний процес, що позитивно позначилося на рівні мистецького життя міста і всієї Галичини. Діяльність філії

Вищого музичного інституту ім. М. Лисенка доповнювала панораму музичного життя Станиславова, збагачувала її акціями високого мистецького рівня, серед яких концерти вокально-хорової, симфонічної, камерно-інструментальної музики як українських і польських композиторів, так і західноєвропейських та російських авторів за участю солістів та навчальних творчих колективів. Саме цей український освітній заклад став важливим осередком підготовки кваліфікованих музикантів, які своєю мистецькою діяльністю сприяли поступу музичної культури не лише Станиславова, але й усього регіону.

Висновки. Отже, суттєві зрушення в галузі музичного мистецтва у Станиславові періоду першої пол. XX ст. були детерміновані інтенсивним становленням системи музичної освіти, що знайшло свій вияв у діяльності спеціалізованих навчальних закладів різних типів та рівнів. Відкриття на теренах Галичини однієї з перших українських музичних шкіл нової формації при хоровому товаристві «Станиславівський Боян» стало етапною подією історії культурних змагань за національну освіту. Долаючи нелегкий шлях становлення і розвитку, українська музична школа залишила помітний слід в історії. Її значення не вичерпується локальним рівнем одного міста, а розповсюджується на територію Галичини, адже вона була одним із вартісних осередків національної музичної освіти і культури, навколо якого розвивалося мистецьке життя міста і краю, а музична освіта стала доступною широким колам української громадськості, що сприяло професіоналізації культурного середовища. Логічним продовженням цієї боротьби стала реорганізація музичної школи у філію Львівського Вищого музичного інституту імені М. Лисенка. Цей навчальний заклад відіграв провідну роль у процесі становлення та розвитку національної музичної школи на теренах Станиславівщини, сприяв появі нової плеяди обдарованих та професійно підготованих музикантів.

Список використаної літератури

1. *Вписи до школи музичної «Станиславівського Бояна».* Діло. Львів, 1904. Ч. 191.
2. *Вписи до школи музичної «Станиславівського Бояна».* Діло. Львів, 1905. Ч. 192.
3. *Діло.* Львів, 1903. Ч. 147.
4. *Діло.* Львів, 1906. Ч. 148.
5. *Зі «Станиславівського Бояна».* Діло. Львів, 1902 р. Ч. 204.
6. *Людкевич С.* Проблеми сучасної музичної культури в Західній Україні. *Дослідження, статті, рецензії, виступи.* Т. II. Львів, 2000. С. 393.
7. *Музичний вісник.* Станиславів, 1921. Ч. 1.
8. *Романюк Л. Б.* Музично-хорове товариство «Станиславівський Боян»: етапи становлення та розвитку (до 110 річнниці з дня заснування). *Наук. зап. Тернопіль. нац. пед. ун-ту ім. В. Гнатюка. Серія: Мистецтвознавство.* № 2 (17). Тернопіль – Київ, 2006. С. 60–67.
9. *Романюк Л.Б., Черепанин М. В.* Музичне і театральне життя Станиславова (друга половина XIX – перша половина XX ст.): монографія. Івано-Франківськ: Супрун В. П., 2016. 508 с.
10. *Рух руських товариств.* Діло. Львів, 2.07.1901. Ч. 146.
11. *Янович В., Якубович Є.* Руська музична школа. *Діло.* 1902. Ч. 186.

References

1. *Vpysy do shkoly muzychnoi «Stanyslavivskoho Boiana».* Dilo. Lviv, 1904. Ch. 191.
2. *Vpysy do shkoly muzychnoi «Stanyslavivskoho Boiana».* Dilo. Lviv, 1905. Ch. 192.
3. *Dilo.* Lviv, 1903. Ch. 147.
4. *Dilo.* Lviv, 1906. Ch. 148.
5. *Zi «Stanyslavivskoho Boiana».* Dilo. Lviv, 1902 r. Ch. 204.
6. *Liudkevych S.* Problemy suchasnoi muzychnoi kultury v Zakhidnii Ukraini. *Doslidzhennia, statii, retsenzii, vystupy.* Tom II. Lviv, 2000. S. 393.
7. *Muzychnyi visnyk.* Stanyslaviv, 1921. Ch. 1.
8. *Romaniuk L. B.* Muzychno-khorove tovarystvo «Stanyslavivskiy Boian»: etapy stanovlennia ta rozvytku (do 110 richnytsi z dnia zasnuvannia). *Naukovi zapysky Ternopilskoho natsionalnoho pedahohichnoho universytetu imeni Volodymyra Hnatiuka. Serii: Mystetstvoznnavstvo.* № 2 (17). Ternopil – Kyiv, 2006. S. 60–67.
9. *Romaniuk L.B., Cherepanyn M. V.* Muzychne i teatralne zhyttia Stanyslavova (druha polovyna KhKh – persha polovyna KhKh st.): monohrafiia. Ivano-Frankivsk: Suprun V. P., 2016. 508 s.
10. *Rukh ruskykh tovarystv.* Dilo. Lviv, 2.07.1901. Ch. 146.
11. *Yanovych V., Yakubovych Ye.* Ruska muzychna shkola. *Dilo.* 1902. Ch. 186.

ДЕЯТЕЛЬНОСТЬ ПЕРВОЙ УКРАИНСКОЙ МУЗЫКАЛЬНОЙ ШКОЛЫ СТАНИСЛАВОВА В КОНТЕКСТЕ РАЗВИТИЯ ПРОФЕССИОНАЛЬНОГО ОБРАЗОВАНИЯ В ГАЛИЦИИ

Романюк Леся Богдановна – кандидат искусствоведения, доцент ГБУЗ «Прикарпатский национальный университет им В. Стефаника», г. Ивано-Франковск

Отображены важные этапы образовательно-воспитательной и культурной практики первой украинской музыкальной школы в Станиславове (ныне Ивано-Франковске) первой трети XX века. Отмечено, что несмотря на некоторые негативные факторы, тормозящие динамику качественного роста в музыкально-образовательной сфере, в широких кругах общественности Станиславова первой трети XX в. заметно возросла заинтересованность в обучении музыки и осознание серьезности музыкального искусства. Ведь без профессионально-подготовленных кадров невозможными были создание и эффективная деятельность музыкальных обществ и образовательных учреждений высокого уровня, а следовательно, и полноценное развитие музыкальной жизни города и региона. Акцентируется, что открытие на территории Галиции одной из первых украинских музыкальных школ новой формации при хоровом обществе «Станиславовской Боян» стало этапным событием в истории культурных соревнований за национальное образование.

Ключевые слова: образование, культурно-художественная жизнь, украинская школа, музыкальное общество, Станиславов.

ACTIVITIES OF THE FIRST UKRAINIAN MUSIC SCHOOL IN STANISLAV IN THE CONTEXT OF DEVELOPMENT PROFESSIONAL EDUCATION IN GALICIA

Romaniuk Lesia – Candidate of Art Criticism (Ph.D.), Associate Professor, doctoral student of the Precarpathian National University named after V. Stefanyk, Ivano-Frankivsk

Important stages of educational and cultural-artistic practice of the first Ukrainian music school in Stanislaviv (now Ivano-Frankivsk) in the first third of the 20th century are reflected. It is noted that despite some negative factors that inhibited the dynamics of qualitative growth in the music and education sphere, the interest in learning music and awareness of the seriousness of musical art have significantly increased in the general public of Stanislaviv in the first third of the 20th century. After all, without professionally trained personnel it was impossible to create and effectively operate high-level music societies and educational institutions, and hence the full development of the musical life of the city and the region was impossible as well. It is emphasized that the opening of a new formation of one of the first Ukrainian music schools in the territory of Galicia at the choral society «Stanislavivsky Boyan» became a milestone in the history of cultural competitions for national education.

Key words: music education, cultural and artistic life, Ukrainian school, music society, Stanislaviv.

UDC 7.067

ACTIVITIES OF THE FIRST UKRAINIAN MUSIC SCHOOL IN STANISLAV IN THE CONTEXT OF DEVELOPMENT PROFESSIONAL EDUCATION IN GALICIA

Romaniuk Lesia – Candidate of Art Criticism (Ph.D.), Associate Professor, doctoral student of the Precarpathian National University named after V. Stefanyk, Ivano-Frankivsk

The aim of the article is to consider the activities of the first Ukrainian music school in Stanislaviv in the context of the development of music and educational life of the city and the region.

Research methodology is based on the use of general methods of cognition: scientific analysis and synthesis, generalization.

Results. Significant changes in the field of musical art in Stanislavov during the first half of the twentieth century were determined by the intensive formation of the system of music education, which found its expression in the activities of specialized educational institutions of various types and levels. The opening of one of the first Ukrainian music schools of the new formation in Galicia at the choral society *Stanislavivsky Boyan* became a milestone in the history of cultural competitions for national education. Overcoming the difficult path of formation and development, the Ukrainian music school has left a noticeable mark in history. Its significance is not limited to the local level of one city, but extends to the territory of Galicia, because it was one of the valuable centers of national music education and culture, around which the artistic life of the city and region developed, and music education became available to the cultural environment of the general Ukrainian public. And the logical continuation of this struggle was the reorganization of the music school into a branch of the Lviv Higher Music Institute named after M. Lysenko. This educational institution played a leading role in the formation and development of the national music school in the Stanislaviv region, contributed to the emergence of a new constellation of talented and professionally trained musicians.

Novelty. The information about the activity of the first Ukrainian music school in Stanislaviv in the context of the development of the musical and educational life of the city and Galicia in general was deepened and expanded.

The practical application of the study is the possibility of using the results in lectures, special courses, curricula and manuals on music history, history of education, related arts for regional secondary and higher educational institutions of humanities and arts.

Key words: music education, cultural and artistic life, Ukrainian school, music society, Stanislaviv.

Надійшла до редакції 2.10.2020 р.